

Nr 39

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske; given Stockholms slott den 5 februari 1960.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

GUSTAF ADOLF.

Gösta Netzen

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att utlänning, som sedan minst två år stadigvarande är bosatt här i riket, skall vara likställd med svensk medborgare i fråga om rätt att fiska på allmänt eller eljest fritt vatten. Därjämte förordas lagändring av innebörd, att Kungl. Maj:t skall äga delegera till myndighet att i övriga fall pröva ansökningar av utlänningar om rätt att fiska.

I propositionen uttalas vidare, att Kungl. Maj:t har för avsikt att — i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats av Nordiska rådet i rekommendation den 12 november 1958 — utfärda bestämmelser av innebörd, att medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge blir likställda med svenska medborgare i fråga om rätt att med spö, pilk och liknande redskap utöva fritidsfiske vid havskust. Härvid avses dock att undantag skall göras för Nedertorneå kommun i Norrbottens län.

Bestämmelserna skall träda i kraft den 1 juli 1960, då föreskrifter av liknande innebörd väntas komma att vara genomförda jämväl i Danmark, Finland och Norge.

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950
(nr 596) om rätt till fiske

Härigenom förordnas, att 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

4 §.

Den som ej är svensk medborgare må bedriva fiske i allmänt vatten endast efter tillstånd av Konungen. Är han innehavare av enskild fiskerätt, skall han dock i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten vara likställd med svensk medborgare.

21 §.

Konungen äger bestämma att fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§ må bedrivas även av den som ej är svensk medborgare.

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket, är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske i allmänt vatten.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske i allmänt vatten endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver. Är han innehavare av enskild fiskerätt, skall han dock i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten vara likställd med svensk medborgare.

21 §.

Utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket, är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske enligt nämnda föreskrifter endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1960.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden hållet inför Hans
Maj:t Konungen å Stockholms slott den 15 januari
1960.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes- och justitiedepartementen anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Netzén, förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske samt anför därvid följande.

Nordiska rådet har den 12 november 1958 rekommenderat regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från annat nordiskt land beträffande icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anföres i rådets juridiska niomannakommittés utlåtande i spörsmålet av den 3 februari 1958 med tillhörande lagförslag.

Lagförslagen samt motiven till rekommendationen framgår närmare av Nordiska rådets tryck till Sak B 1/1958.

Vid möte i Oslo den 15 november 1958 enades representanter för regeringarna om att Sverige skulle vara koordinerande land för detta spörsmål.

Över rekommendationen med därtill hörande handlingar har efter remiss yttranden avgivits av kammarkollegiet, generaltullstyrelsen, fiskeristyrelsen, chefen för försvarsstaben, hovrätten för Västra Sverige, länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs och Norrbottens län, Föreningen Norden, Sveriges fiskares riksförbund, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Svenska sportfiskareförbundet. Vid länsstyrelsernas remissvar har fogats ett flertal yttranden från bl. a. hushållningssällskap, fiskeriintendenter och fiskarorganisationer.

Den 29 oktober 1959 har i jordbruksdepartementet hållits ett sammanträde på ämbetsmannanivå med representanter för de av frågan berörda departementen i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Före sammanträdet hade till representanterna utsänts en av chefen för det svenska jordbruksdepartementets rättsavdelning den 25 september 1959 upprättad promemoria, vari intagits utkast till svenska författningar i anledning av Nordiska rådets rekommendation nr 2/1958 och remissyttrandena däröver. Vid sammanträdet enades man om att slutliga förslag till författningar snarast borde utarbe-

tas i de olika länderna. Varje lands förslag borde därefter tillställas de andra ländernas representanter för yttrande.

Representanterna var vidare ense om att de nya bestämmelserna borde träda i kraft den 1 juli 1960.

Jag anhåller nu att få upptaga Nordiska rådets rekommendation till behandling.

I skrivelse den 18 juli 1958 (nr B 56) har *riksdagen* i anledning av förslag från riksdagens revisorer och statsutskottet uttalat, att vissa decentraliseringsförslag borde bli föremål för positiv prövning från Kungl. Maj:ts sida och att i anslutning därtill erforderliga åtgärder snarast möjligt borde vidtagas. Ett av dessa förslag avser ärenden rörande tillstånd till fiske för utländska medborgare.

Även denna fråga torde lämpligen behandlas i detta sammanhang.

Inledning

Nordiska rådets rekommendation har närmast föranletts av ett svenskt regeringsförslag, vari Kungl. Maj:t berett Nordiska rådet tillfälle att avgiva utlåtande i anledning av riksdagens skrivelse nr 176/1957. I denna skrivelse har riksdagen givit tillkänna vad tredje lagutskottet anfört i sitt utlåtande nr 13/1957 över motionerna I: 383 och II: 472 till 1957 års riksdag, i vilka hemställts om sådan ändring i lagen om rätt till fiske, att nordiska medborgare jämställdes med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske.

I utlåtandet gjorde utskottet bl. a. följande allmänna uttalande.

Utskottet finner det angeläget att betona vikten för de nordiska samarbetssträvandena av att alla nordiska medborgare, så långt detta utan allvarigare olägenheter kan ske, beredes största möjliga frihet vid vistelse i annat nordiskt land. Den i motionerna upptagna frågan synes utskottet ur denna synpunkt väl ägnad för snara åtgärder. När utskottet likväl stannat för att icke tillstyrka motionärernas förslag utan i stället föreslår att problemet särskilt skall utredas, har detta väsentligen berott på önskemålet att få till stånd ett ömsesidigt handlande från alla de nordiska ländernas sida samt på vissa praktiska svårigheter, som lämpligen först bör bli närmare belysta. Om emellertid de nordiska regeringarna skulle finna former för gemensamma anstalter i motionernas syfte, t. ex. genom konventioner, utan att avvakta att hithörande frågor i sin helhet blivit utredda, anser utskottet en sådan utveckling vara att hälsa med tillfredsställelse.

Enär kravet på ömsesidighet ej enbart är ett svenskt intresse och ovanberörda praktiska svårigheter torde ha sina motsvarigheter i det övriga Nordens länder, vill utskottet för sin del föreslå, att den avsedda utredningen utföres genom försorg av något samnordiskt organ, exempelvis Nordiska rådet, eller eljest under former som medger bästa möjliga samordning av utredningsarbetet berörda länder emellan.

Utskottet hemställde, att riksdagen i anledning av motionerna i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening giva tillkänna vad utskottet anfört.

Det i Nordiska rådets rekommendation åberopade, av dess juridiska nio-

mannakommitté upprättade svenska lagutkastet torde som *Bilaga 1* få fogas till detta protokoll.

Gällande rätt

Innan de frågor som sammanhänger med rekommendationen behandlas, torde det vara lämpligt att här lämna en kort orientering om i vad mån fiske med rörliga redskap fritt får utövas av varje svensk medborgare utan stöd av enskild fiskerätt.

Fisket i *enskilt vatten* är enligt huvudregeln i 5 § lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske (fiskerättslagen) förbehållet jordägaren eller den som på annan särskild grund (t. ex. avtal eller skattläggning) äger fiskerätt. För avgränsningen mellan enskilt och allmänt vatten i *havet* finns enligt lagen den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde (gränslagen) tre huvudregler. Beroende på vilken av dessa regler som är tillämplig brukar man indela enskilt vatten i »strandvatten», »enklavvatten» och »kilometervatten».

Strandvattensregeln (gränslagen 2 § 1.) innebär, att allt vatten inom 300 m från stranden är enskilt. Ligger tremetersdjupet mer än 300 m från stranden går det enskilda vattnet dock ut till tremeterskurvan. Vid öar av mindre längd än 100 m gäller ej strandvattensregeln.

Enligt *enklavregeln* (gränslagen 2 § 2.) är jämväl vatten, som har förbindelse med öppna havet allenast över strandvatten, enskilt.

Kilometerregeln (gränslagen 3 §) gäller blott vid östra och södra kusterna från gränsen mot Finland till Listershuvud i Blekinge (visst undantag vid Gotland och Öland). Enligt denna regel utgöres enskilt vatten jämväl av allt vatten, som väl har annan förbindelse med öppna havet än över strandvatten men ej av större bredd än en kilometer räknat från fastlandet eller från ö av minst 100 m längd. I 4 § gränslagen stadgas vissa undantag från kilometerregeln. Enligt dessa är bl. a. praktiskt taget allt vatten i skärgården utanför Torne älvs mynning i Nedertorneå kommun av Norrbottens län enskilt. Vidare avser undantagen vissa vatten i Kalmar län.

Allt vatten i havet, som ej enligt nu angivna regler är enskilt, är *allmänt vatten*. Allmänt vatten finns även i insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmarens och Storsjön (i Jämtland). Gränsdragningen sker även där i stort sett efter de regler som gäller för havet.

I det *allmänna vattnet* äger varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap (1 § fiskerättslagen). Sådan rätt till »fritt fiske» gäller emellertid i stor utsträckning även i *enskilt vatten vid havskust* (6—15 §§ fiskerättslagen). Vid vissa kuststräckor omfattar det fria fisket i enskilt vatten blott fiske med skötar, nät och liknande redskap för fångst av sill eller strömming. Detta fiske torde man här kunna bortse från. Fiske med rörliga redskap över huvud taget, alltså bl. a. spinnspö och pilk, får fritt ske på ostkusten fr. o. m. gränsen mot Finland i norr t. o. m. Uppsala län i söder. Fisket får dock ej avse lax. Vid Blekinge läns södra kust gäller att allt fiske

med rörligt redskap är fritt utom i strandvatten. Fiske med nät, tobisnot och långrev får därjämte ske även i strandvattnet. På Skånes södra och östra kuster är fisket fritt ända intill stranden. Detsamma gäller hela den svenska västkusten, dock med undantag för ostronfiske inom 200 m från stranden.

Fritt fiske på *enskilt vatten* får i viss utsträckning utövas även i *de fyra insjöar, där allmänt vatten finnes*, samt i *Mälaren*. Bestämmelser härom återfinnes i 16—20 §§ fiskerättslagen.

I fråga om *utlänning*s fiskerätt gäller nu i *Sverige* att utlänning ej får fiska på allmänt eller eljest fritt vatten utan tillstånd av Konungen. Visst undantag har dock gjorts för den som är innehavare av enskild fiskerätt (4 och 21 §§ fiskerättslagen). Tillstånd kan lämnas även till grupper av personer, t. ex. medborgare i visst land eller medlemmar i viss förening. Tillstånd kan avse allt fiske eller visst slags fiske.

I *Danmark* är utlänning, som är fast bosatt i landet sedan två år tillbaka, jämställd med dansk medborgare i fråga om *havsfiske*. Fiskeriministeriet kan dock meddela undantag.

I *Finland* äger endast finsk medborgare fiska i *saltsjön* på statens vatten eller utanför byarå. I övrigt är utlänning i fråga om fiske jämställd med annan invånare i by, vilken ej tillhör visst fiskelag. Detta tillämpas även då utlänning är på tillfälligt besök. Fiskerätten avser endast husbehovs- och rekreationsfiske.

I *Norge* får utlänning, som har sitt hemvist där, fiska på *havsterritoriet*. I staten tillhöriga sötvatten kan »fjellstyret» med vederbörande departements samtycke upplåta fiskerätt även till utlänning.

Frågan om fiskerätt för alla utlänningar som har hemvist i Sverige

Rekommendationen

Rekommendationen avser egentligen blott nordiska medborgares fiskerätt, men däri hänvisas utan reservation till niomannakommitténs utlåtande. Detta innehåller beträffande utlänningar i allmänhet följande förslag till lagändringar.

Norge. Förbudet för utlänning att fiska innanför den norska fiskerigränsen i havet skall icke gälla »sportsfiske med håndredskap» (alltså ej inskränkning till nordiska medborgare och ej krav på hemvist).

Sverige. Utlänning, »som sedan minst två år har hemvist i riket» skall vara likställd med svensk medborgare med avseende å fiske såväl i allmänt vatten som i enskilt vatten, där fisket helt eller delvis är fritt för envar svensk medborgare. Det föreslås att bestämmelse härom införes i lagen (4 och 21 §§). I fråga om tillståndsgivningen beträffande icke domicilierade utlänningar (andra än nordiska medborgare) föreslås ingen ändring. Den skall enligt lagutkastet alltså fortfarande ankomma på Konungen. I motiven till detta anföres följande.

Skäl torde finnas att i detta sammanhang reglera frågan om de här i riket bosatta utlänningarnas rätt till fiske. Lämpligen torde man i Sverige kunna ansluta sig till den i övriga nordiska länder tillämpade grundsatsen, enligt vilken med landets egna medborgare jämställs utlänningar som är bosatta i landet. Det kan därvid vara rimligt att, i likhet med vad som är fallet i Danmark, uppställa krav om två års bofasthet för uppnående av jämställdhet. Då flertalet i Sverige bosatta personer, som icke har svenskt medborgarskap, är medborgare i något av de nordiska grannländerna, kommer den föreslagna lagändringen att framför allt avse personer från dessa länder. Om den genomföres, skulle bl. a. en medborgare från annat nordiskt land än Sverige efter två års vistelse i vårt land kunna bli yrkesfiskare i Sverige.

Remissyttrandena

Av *remissinstanserna* har några uppehållit sig endast vid de nordiska medborgarnas fiskerätt. Övriga har emellertid direkt uttalat sig i fråga om utkastet i vad det avser utlänningar i allmänhet.

Förslaget i denna del tillstyrkes uttryckligen av *hovrätten för Västra Sverige, fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt, Fiskefrämjandet* samt *länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Blekinge, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus* samt *Norrbottnens län*.

Fiskeristyrelsen tar inte direkt ställning till förslaget men anser, att erforderliga medgivanden bör göras genom bestämmelser, som utfärdas av Kungl. Maj:t med stöd av 4 och 21 §§ fiskerättslagen.

Sveriges fiskares riksförbund har ingen erinran att göra, men anser att lagändring inte är nödvändig. Det vore enligt förbundet enklast, att Kungl. Maj:t gav generella dispenser i sådana fall, då så kunde vara lämpligt.

Chefen för försvarsstaben är tveksam, enär frågan faller utom det egentliga internordiska samarbetet, men vill inte motsätta sig att förslaget genomföres.

Kammarkollegiet anser, att ytterligare utredning erfordras i denna fråga och att tills vidare endast icke yrkesmässigt fiske bör regleras. Kollegiet anför följande.

Enligt kollegiets mening är den föreliggande utredningen otillräcklig för en närmare bedömning av frågan om här i riket bosatta utlänningars likställande med svenska medborgare med avseende å rätten till yrkesmässigt fiske. Utredning synes erforderlig för att belysa huru en dylik reform låter inordna sig i eljest gällande bestämmelser om utlännings yrkesverksamhet här i riket. Kollegiet vill för övrigt framhålla, att icke ens efter ett genomförande av niomannakommitténs utkast till ändringar i resp. länders fiskerättslagstiftning full ömsesidighet skulle föreligga mellan de nordiska länderna.

Med hänsyn till det anförda och då ömsesidighetskravet i vad avser yrkesmässigt fiske måste anses göra sig starkare gällande än beträffande icke yrkesmässigt sådant, torde man för närvarande böra begränsa sig till icke yrkesmässigt fiske med handredskap i havet, som föreslagits beträffande här tillfälligt vistande nordiska medborgare. Den av niomannakommittén uppställda fordringen, att utlänningen »sedan minst två år har hemvist i riket» ifrågasättes härvid — i anslutning till uttryckssättet i de mellan Sve-

rige och övriga nordiska länder ingångna avtalen för undvikande av dubbelbeskattning — böra formuleras: »sedan minst två år antingen har sitt egentliga bo och hemvist i riket eller där stadigvarande vistas.»

Länsstyrelsen i Stockholms län ifrågasätter om fiskerätten skall gälla jämväl fritt vatten i insjöarna och hyser betänkligheter mot att rätten skall avse även yrkesmässigt fiske. Sedan länsstyrelsen påpekat, att tredje lagutskottet blott uttalat sig rörande vidgade möjligheter för medborgare i övriga nordiska länder att här bedriva sportfiske anför länsstyrelsen följande.

Det är självfallet angeläget att söka bringa de nordiska ländernas rättsregler till så nära överensstämmelse som möjligt. Niomannakommitténs förslag skulle beträffande utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket, bidra till att skapa dylik överensstämmelse i vad avser kustfisket. I fråga om insjöarna däremot synes — beträffande såväl allmänt som enskilt vatten — de i 4 och 21 §§ fiskerättslagen föreslagna ändringarna, innefattande fiskerätt för utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket, åtminstone i vissa avseenden gå längre än vad som skulle bli fallet i övriga nordiska länder. Delvis beror väl detta på att de lagar, som i de olika länderna reglerar rätten till fiske, är uppbyggda efter helt skilda principer.

Det kan sålunda ifrågasättas om inte de föreslagna lagändringarna skulle innebära ett tillmötesgående från svensk sida, som sträcker sig väl långt.

Men bortsett från invändningar av detta slag hyser länsstyrelsen rent allmänt sett vissa betänkligheter mot förslaget i vad det avser annat fiske än sportfiske. Man kan nämligen inte komma ifrån att förslagets realiserande kan komma att medföra ökade svårigheter för yrkesfiskarna.

Fiskeriintendenten i Övre södra distriktet avstyrker i ett yttrande till länsstyrelsen i Skaraborgs län detta förslag. Han befarar, att utlänningar inte skall ha kännedom om de bestämmelser av skilda slag som gäller för fritt fiske i de stora sjöarna. Man finge därför räkna med att talrika överträdelser skulle komma att ske. Möjligen skulle frågan komma i ett annat läge om fiskekort (fiskevårdsavgift) infördes.

Fiskerätt för medborgare i andra nordiska länder, vilka ej är bosatta i Sverige

Allmänna synpunkter

Motionerna

I motionerna I: 383 och II: 472 till 1957 års riksdag anfördes bl. a. följande.

De nuvarande reglerna innebär att utländska medborgare — däribland också sådana från våra nordiska grannländer — som antingen varaktigt uppehåller sig i landet eller befinner sig på tillfälligt besök i Sverige är förhindrade bedriva nöjesfiske. En sådan person kanske gästar svenska vänner som bor vid kusten men äger då icke deltaga i sitt värdfolks sportfiske med mindre Kungl. Maj:t givit tillstånd därtill. Självfallet är det i allmänhet ogörligt för tillfällig besökare att utverka sådant tillstånd. Såsom framgår av ett yttrande i frågan från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län kan bestämmelserna icke heller efterlevas i praktiken. Flertalet gästande främ-

lingar torde överhuvudtaget icke känna till att de icke äger bedriva sportfiske i allmänt och enskilt vatten på i huvudsak samma sätt som envar svensk medborgare. Någon som helst praktisk olägenhet torde icke uppkomma, om t. ex. nordiska medborgare jämställdes med svenska medborgare i förevarande avseende. Ingen skulle lida skada därav. Någon minskning i fiskbeståndet utanför våra kuster kan icke rimligen inträda. Icke heller kan den yrkesidkande fiskarbefolkningen lida något intrång.

Å andra sidan är fördelarna av ändrade bestämmelser på denna punkt uppenbara. Ur turistsynpunkt torde Sverige ha åtskilligt att vinna på att besökare från andra nordiska länder tillåtes bedriva sportfiske längs våra kuster. Det måste också anses som en enkel gärd av rättvisa att i ifrågavarande avseende likställa alla dem från våra nordiska grannländer, som arbetar i Sverige — det gäller här en både relativt stor och med hänsyn till vår produktion betydelsefull människogrupp — och sålunda varaktigt vistas här i landet med de svenska kamraterna. Det är icke motiverat att utestänga dem från rätten att fiska i de vatten, som står öppna för alla svenska medborgare.

Som redan nämnts torde de ifrågavarande reglerna i praktiken upprätthållas endast i ganska begränsad omfattning. Då emellertid ingripanden i sådant syfte göres, uppkommer onödiga slitningar. I gränsområdena till Norge förekommer exempelvis att svenska bevakningsbåtar jagar bort norska nöjesfiskare, som kommer in på svenskt vatten. Sådana åtgärder är i full överensstämmelse med gällande svensk rätt men bidrager till att skapa missstämning mellan de båda länderna, vilket självfallet bör undvikas.

Motionärerna uttalade, att den eftersträlvade likställigheten torde kunna genomföras antingen så att generella föreskrifter utfärdades med stöd av dispensreglerna i 4 och 21 §§ fiskerättslagen eller så att lagen ändrades därhän, att i nyssnämnda paragrafer infogades bestämmelser om att nordiska medborgare skulle vara likställda med svenska medborgare. Det senare alternativet syntes enligt motionärerna vara att förorda.

Motionerna utmynnade i en hemställan, att riksdagen hos Kungl. Maj:tt måtte anhålla om framläggande av förslag till riksdagen om sådan ändring av fiskerättslagen, att nordiska medborgare jämställdes med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske.

Tredje lagutskottet

Tredje lagutskottet erinrade i sitt utlåtande nr 13/1957 om att förevarande fråga tidigare behandlats i Nordiska rådet vid andra sessionen år 1954 (rekommendation nr 27), vid fjärde sessionen år 1956 (juridiska utskottets utlåtande nr 6) samt vid femte sessionen år 1957 (sak D 22, förslag nr 13).

Efter redogörelse för de yttranden över motionerna, som utskottet inhämtat, anförde utskottet följande.

Motionärernas hemställan går ut på att medborgare i de övriga nordiska länderna skall jämställas med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske i allmänt vatten och sådant enskilt vatten, där fiskerätt tillkommer envar. Av motiveringen till motionerna förefaller det dock som om endast sportfiske skulle åsyftas. Nordiska rådets rekommendation i augusti 1954, vartill motionerna hänvisar, innefattar heller icke annat än en hemställan till de nordiska ländernas regeringar att undersöka möjligheterna för

nordiska medborgare att vid besök i annat nordiskt land få bedriva fritt fiske av sådan icke yrkesmässig natur, som tillkommer vistelselandets medborgare.

Vad beträffar rätten till sportfiske (taget i samma bemärkelse som nöjesfiske eller fritidsfiske) gäller i alla de nordiska länderna — med undantag av Finland, där utlänningar i sådant avseende är likställda med landets egna medborgare — att detta i vatten, där fiskerätten tillkommer envar, icke utan särskilt tillstånd må bedrivas av utländsk medborgare, som icke har stadigvarande bosättning i landet.

Däremot föreligger i princip icke i något av Nordens länder hinder för utlänning att med tillstånd av fiskerättsinnehavaren fiska i enskilt vatten, i den mån denne äger att ensam förfoga över fiskerätten. Denna rätt beröres likväl icke av den genom motionerna väckta frågan.

Såsom i motionerna påtalats råder följaktligen det förhållandet, att medborgare från annat nordiskt land, vilken befinner sig på tillfälligt besök i Sverige som turist eller som gäst hos svenska vänner, principiellt är förbjuden att bedriva sportfiske i vatten, där rätt till frifiske eljest föreligger, även om det sker i sällskap med samtidigt fiskande svenskar. På motsvarande sätt förhåller det sig för svenskar som tillfälligt vistas i Danmark och Norge. Det har emellertid visat sig ogörligt att i praktiken upprätthålla så stränga bestämmelser, varför ett faktiskt tillstånd uppkommit, där berörda länders myndigheter i stor utsträckning ej reagerar mot sportfiske längs havskusterna, som utövas med handredskap av medborgare från annat nordiskt land.

Beträffande rätten till kustfiske för den som har stadigvarande hemvist inom vistelslandet är de danska och norska reglerna mera liberala än de svenska, i det att sådan person där är jämställd med landets egna medborgare. I Sverige saknar t. o. m. en här mantalsskriven utlänning fiskerätt varom nu är fråga.

Av remissvaren framgår att något starkare motstånd icke reses annat än från militärt håll mot att sportfiske med handredskap generellt tillåtes även för andra nordiska länders medborgare, under förutsättning att svenskar tillerkännes samma rättigheter i det övriga Norden.

Vad gäller här i riket mantalsskrivna nordiska medborgare, bör Sverige i och för sig genast kunna vidtaga åtgärder, som bringar oss till ömsesidighet med Norden i övrigt. Likaså bör något principiellt hinder ej anses föreligga mot ett svenskt åtagande, som endast fastställer ett faktiskt rådande förhållande, utan att motsvarande åtgärder från de andra länderna först inväntas, åtminstone om ett sådant initiativ kan antagas leda till snar efterföljd.

Rekommendationen

Nordiska rådets *juridiska niomannakommitté* uttalar till en början, att den bortsett från de isländska bestämmelserna, enär spörsmålet i fråga om Island knappast har en sådan praktisk betydelse, att det skulle vara motiverat att föreslå ändring i de bestämmelser, som där gäller. Kommittén uttalar därefter följande (översatt från norska).

Kommittén har sig bekant att gällande bestämmelser icke överallt tillämpas efter bokstaven, men det är å andra sidan klart, att reglerna icke sällan har givit anledning till irritation hos personer på besök i ett annat nordiskt land. Tillfredsställande förhållanden på området kan därför ernås endast genom lagändringar i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Vid närmare behandling av spörsmålet har kommittén i övrigt begränsat ämnet på sätt som anges i utlåtandet av rådets juridiska utskott under fjärde sessionen, d. v. s. till icke yrkesmässigt fiske med handredskap längs kusterna. När denna begränsning har förordats är orsaken härtill att rätten till fiske i insjöar och floder (älvar, åar) i de olika länderna i allmänhet tillkommer ägaren av ifrågavarande vatten (jordägaren) och av denne kan uthyras till privatpersoner, oavsett om dessa är invånare i riket, eller, som icke sällan är fallet, till organisationer för fritidsfiske.

Speciellt för Sveriges vidkommande bör rätten enligt kommitténs mening avse fiske dels längs havskusten oavsett om vattnet är allmänt eller enskilt, dels i allmänt vatten i de fyra stora insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmaren och Storsjön i Jämtland (vattnet är allmänt i dessa fyra sjöar utanför en gräns 300 meter från landet).

På detta som på andra områden där likställighetsspörsmålet är aktuellt är det självklart att andra nordiska länders medborgare icke bör ställas gynnsammare än ifrågavarande lands egna medborgare. I den omfattning rätt till fiske för dessa beror på att fiskekort eller annan licens löses bör andra nordiska länders medborgare naturligtvis underkastas samma regler. På samma sätt måste medborgare från annat nordiskt land givetvis noga följa de regler som kan vara givna för behandlingen av eventuell fångst.

Kommittén uttalar sig rörande önskvärdheten av att likartade bestämmelser gäller i de skilda nordiska länderna och anför härom följande (översatt från norska).

Den svenska riksdagens tredje lagutskott betonar önskvärdheten av ömsesidighet mellan länderna på detta område. Kommittén delar denna synpunkt såtillvida som den ansluter sig till tanken att likställighet snarast bör genomföras i alla de nordiska länderna. Emellertid gäller — såsom också i annat sammanhang har framhållits under förhandlingarna i Nordiska rådet — att ett strängt fasthållande av kravet på ömsesidighet kan medföra en eljest opåkallad försening av arbetet med likställighet av nordiska medborgare. Det kan därför just i förhållandet mellan de nordiska länderna vara rimligt att göra avkall på detta krav. Även om särskilda politiska eller tekniska svårigheter skulle visa sig i ett eller flera av länderna bör detta således enligt kommitténs mening icke hindra att de nödvändiga lagändringarna genomföres i de övriga. Vidare finner kommittén det riktigt att också isländska medborgare likställs med ifrågavarande lands egna medborgare på detta område, även om danska, finska, norska och svenska medborgare icke i Island kan påräkna likställighet på området.

I fråga om de betänkligheter, som anförts ur militär synpunkt, uttalar kommittén följande (översatt från norska).

Icke heller de invändningar, som ur militära synpunkter har blivit framlagda, kan kommittén tillmäta avgörande vikt. Faran för spionage ökas knappast genom att besökande från andra nordiska länder får samma rätt som ifrågavarande lands egna medborgare till att bedriva fritidsfiske. Kommittén önskar dock understryka att det naturligtvis icke är meningen att utlåningar med stöd av en lag som medger rätt till fritidsfiske skall ha tillträde till militära skyddsområden i vilka de eljest icke äger rätt att uppehålla sig.

I anmärkningar till det svenska lagutkastet uttalas, att likställighetsfrågorna i princip torde böra lösas i lag.

Remissyttrandena

Rekommendationen tillstyrkes i denna del av kammarkollegiet, general-tillstyrelsen, hovrätten för Västra Sverige, länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Gotlands, Blekinge och Norrbottens län, föreningen Norden, Svenska fiskevårdsförbundet, Fiskefrämjandet och Svenska sportfiskareförbundet. I yttranden till länsstyrelser tillstyrkes förslaget även av bl. a. fiskeriintendenterna i Österhavets, Västerhavets och Övre Norra distriktet samt av Norrbottens kustfiskareförbund, Gotlands fiskareförbund och Malmöhus läns havsfiskeförening. Några av dessa remissinstanser har dock påyrkat mindre jämkningar i förslaget. Till dessa jämkningsförslag återkommer jag i senare avsnitt. Några synpunkter och yrkanden av mera allmän natur torde jag emellertid redan i detta sammanhang få redovisa.

Hovrätten för Västra Sverige och länsstyrelsen i Gotlands län anser, att likställigheten även bör gälla i fråga om det fria fisket i de stora insjöarna. *Hovrätten* anför härom följande.

Såvitt gäller rätten för våra nordiska grannländers medborgare att fiska i svenskt vatten avser denna rätt enligt förslaget endast fiske i havet eller med andra ord utefter kusterna och omfattar där såväl allmänt som enskilt vatten. Någon motsvarande rätt har icke föreslagits beträffande fisket i de insjöar, där fiske är tillåtet för varje svensk medborgare. Denna inskränkning av fiskerätten till att avse endast kustvattnen synes finna sin enda förklaring i det av Nordiska rådet år 1956 gjorda uttalandet, varigenom utskottet i syfte att underlätta frågans lösning begränsat omfattningen av den åsyftade regleringen. Även om man på detta sätt löser frågan för de områden, där onödiga slitningar måhända varit mest förnimbara, förefaller den nämnda inskränkningen knappast vara motiverad. Det ligger nära till hands att fråga sig varför besökande från grannländerna — som alltså skulle få bedriva fritidsfiske utefter kusterna — icke också skulle ha rätt att fiska i de delar av Vänern, Vättern, Hjälmaren och Storsjön som utgöra allmänt vatten eller i dessa sjöars och Mälarens enskilda vatten i den mån fisket i de sistnämnda är tillåtet för svenska medborgare utan stöd av enskild fiskerätt. Det kan visserligen sägas att svenskar på besök exempelvis i Danmark och Norge icke kunna förväntas få en alldeles motsvarande rätt att fiska i sötvatten beroende på att dessa länders lagstiftningar förete väsentliga skiljaktigheter från den svenska just beträffande sötvattensfisket, och att därför begränsningen till havsfisket är betingad av kravet på ömsesidighet. Detta skäl för att göra åtskillnad mellan fiske i saltvatten och i sötvatten synes dock vara föga vägande. För Sveriges vidkommande förefaller differentieringen konstlad och onödig, och hovrätten anser därför att rätten för de övriga nordiska ländernas medborgare att bedriva fritidsfiske här i landet bör omfatta även fiske i sötvatten i den mån fiske där är tillåtet för varje svensk medborgare.

Länsstyrelsen i Norrbottens län påyrkar i likhet med fiskeriintendenten i Övre Norra distriktet och Norrbottens kustfiskareförbund, att u n d a n t a g skall göras f ö r N e d e r t o r n e å k o m m u n. Till stöd härför anför *länsstyrelsen* följande.

Liksom Nordiska rådet anser länsstyrelsen det i och för sig lämpligt att medborgarna i de nordiska länderna jämföras i fråga om rätt att med

hundredskap bedriva fritidsfiske i havet. Detta principiella ställningstagande gäller emellertid icke den del av Norrbottens kustområde, som upptages av Nedertorneå skärgård. Inom detta område utövas det betydelsefullaste kustfisket i länet och en stor del av befolkningen är för sin försörjning beroende därav. Sålunda är — förutom ett flertal binäringsfiskare — länets flesta yrkesfiskare bosatta här. Enär laxtillgången under senare år starkt minskat, är fiskets lönsamhet för närvarande dålig. Näringsgrenen är därför mycket känslig för ingrepp, som kan medföra ytterligare fångstbortfall. Då fiskevattnen i Nedertorneå skärgård i huvudsak är belägna på den svenska sidan, kommer dessa vatten helt naturligt att utöva en stark lockelse på den finska befolkningen, icke minst den från industriorten Kemi. Med hänsyn till att enligt fiskerättslagen fiske på enskilt vatten i stort sett är fritt i Norrbotten, synes finska medborgare även få en vidsträcktare fiskerätt i Sverige än i sitt hemland.

Av det anförda framgår att en frigivning av fisket på föreslaget sätt jämväl i Nedertorneå skärgård nödvändiggör en omfattande övervakning av att endast fritidsfiske med hundredskap utövas. En sådan skärpt övervakning kan lätt komma att skapa irritation hos befolkningen på båda sidor om gränsen. Man kan alltså få en effekt rakt motsatt den åsyftade.

Med hänsyn härtill anser länsstyrelsen, att bestämmelsen om nordiska medborgares rätt att med hundredskap bedriva fritidsfiske i havet icke bör gälla inom Nedertorneå kommun. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang erinra om att fisket i dessa vatten redan nu är underkastat vissa särbestämmelser enligt 4 § lagen om gräns mot allmänt vattenområde och stadgan för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde (SFS 1928: 6). Sistnämnda stadga är för närvarande föremål för översyn genom särskilda för de båda länderna utsedda ombud.

Fiskeriintendenten lämnar i sitt yttrande till länsstyrelsen uppgifter om laxfångsten i Nedertorneå skärgård under perioden 1946—1958. Av dessa uppgifter må här nämnas, att laxfångsten år 1946 var 283 ton och sedan nedgått till 176 ton år 1947, 107 ton år 1952, 45 ton år 1953 och 35 ton år 1958. Sedan fiskeriintendenten framhållit, att de vid fisket använda redskapen och båtarna har ett värde av ca två miljoner kr. och att fiskarna i arrende årligen erlägger över 183 000 kr., anför han vidare följande.

Vid rådande dåliga tillgång på lax har flertalet fiskare svårt att erlägga fastställda fiskearrenden och amortera skulder på redskap, och de kan icke få skälig ersättning för sitt arbete. För att upphjälpa fiskets ekonomi har fisket efter andra fiskslag än lax intensifierats.

Den föreslagna frigivningen av fisket för övriga nordiska medborgare kan komma att medföra, att inom svenska Nedertorneå skärgård utvecklas ett omfattande finskt fiske med karaktär av binäringsfiske. En dylik utveckling skulle för områdets svenska kust- och skärgårdsbefolkning innebära ökade försörjningssvårigheter. Om ett större antal finska medborgare dagligen passerar gränsen för fiske på svenskt vatten blir det för de svenska myndigheterna icke praktiskt möjligt tillse, att bestämmelsen om att endast fritidsfiske får utövas efterlevs. Härför skulle i varje särskilt fall bl. a. erfordras registrering vid gränspassering och kontroll rörande eventuell försäljning i hemorten.

Fiskeriintendenten anför som ytterligare skäl för ett undantag beträffande Nedertorneå kommun att — i motsats till vad som gäller för Norr-

bottens läns kust i övrigt — utterfiske med flugkrok där inte är förbjudet. Han anför närmare härom följande.

Jämlikt 3 § 1 mom. stadgan den 15 februari 1955 för fisket inom vattenområdet vid Norrbottens läns kust med undantag av Nedertorneå socken är allt utterfiske med flugkrok förbjudet. Detta förbud har tillkommit främst på tillskyndan av Norrbottens läns kustfiskareförbund. Utterfiske ger nämligen ofta gott resultat i närheten av storryssjor, och det livliga utterfisket invid ryssjorna medför att fisken skrämmer bort från ryssjorna, och därjämte skadas desamma stundom genom översegling i samband med uttring.

Förbudet omfattar icke Nedertorneå socken, och orsaken därtill är att för denna kuststräcka gäller särskilda bestämmelser rörande fisket, utfärdade av Kungl. Maj:t den 13 januari 1928 i överensstämmelse med en den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland avgiven deklaration rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde. Skulle genom den ifrågasatta lagändringen finska medborgare erhålla rätt att bedriva fiske med handredskap inom svenska Nedertorneå skärgård kan förutom en fångstminskning för de svenska fiskarna förväntas, att irritation uppkommer i samband med ett ökat utter- och spinnfiske intill storryssjor. Att detta senare problem kan få betydande omfattning framgår av det faktum, att inom svenska Nedertorneå skärgård år 1958 fanns 1 391 lax- och sikryssjor — vilket är halva antalet dylika ryssjor inom Norrbottens län — och 62 strömmings- och löjryssjor.

Norrbottens kustfiskareförbund anför till stöd för sitt yrkande i stort sett samma skäl som fiskeriintendenten.

Chefen för försvarsstaben, fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Blekinge län och Sveriges fiskares riksförbund uttalar tveksamhet inför förslaget, men motsätter sig inte att det genomföres.

Chefen för försvarsstaben framhåller särskilt vikten av att bestämmelserna om militära skyddsområden iakttages och anför följande.

Genom remiss 9/2 1957 anmodades chefen för försvarsstaben att avgiva utlåtande till riksdagens tredje lagutskott över inom riksdagen väckta motionerna I: 383 och II: 472 angående nordiska medborgares jämställande med svenska med avseende på rätten till fiske. I yttrande 8/3 1957 avstyrktes bifall till framställningen vad beträffar kustfarvattnen men tillstyrktes vad beträffar insjöar och floder, skyddsområdena undantagna. Nämda avstyrkan var främst motiverad av chefens för marinen synpunkter rörande svårigheten att kontrollera att lodning och annan illegal verksamhet icke bedrevs av utlänning i samband med fiske.

Chefen för marinen har emellertid nu funnit skäl ändra sin tidigare ståndpunkt och anför följande:

Med hänsyn till senare års tekniska utveckling synes värdet av den illegala verksamhet som kan bedrivas i samband med ifrågasatt fritidsfiske med handredskap, icke längre vara av sådan betydelse ur säkerhetssynpunkt, att CM vidhåller den i sitt yttrande den 16/11 1951 intagna ståndpunkten. CM motsätter sig sålunda icke den föreslagna lagändringen under den bestämda förutsättningen att den avses gälla endast under allmänt fredstillstånd. CM vill även framhålla, att den rådande allmänna tendensen att till förmån för turismen minska på utsträckningen av nuvarande skyddsområden måste behandlas med ökad restriktivitet, därest lagförslaget skulle fastställas. Trots innehållet i kommentaren (mom. 4) till lagförslaget, vill CM framhålla att den föreslagna lydelsen av § 4 i fiskelagen bör

kompletteras på ett sådant sätt, att det tydligt framgår, att berörda utlänningars likställighet med svenska medborgare ej skall gälla inom skyddsområdena.

Fiskeristyrelsen ingår i sitt yttrande på en teknisk granskning av författningsförslagen utan att ta ställning till om förslaget bör genomföras eller inte. Styrelsen framhåller dock, att åtminstone bland vissa yrkesfiskare betänkligheter möter mot förslaget, och hänvisar därvid till ett av *Svenska västkustfiskarnas centralförbund* till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län avgivet yttrande, vari förbundet avstyrker förslaget och anför följande.

På grund av det alltmer ökande fritidsfisket kan man tyvärr inte komma ifrån det faktum att visst intrång emellanåt göres i inomskärsfiskarnas yrke. Tyvärr har inte alla sportfiskare en riktig inställning till denna fritidssysselsättning, utan alltför många exempel finns på sportfiskare som tar i land större fångster än nödvändigt och försäljer dessa till låga priser eller skänker bort dem. Härigenom förstöres emellanåt försäljningsmöjligheterna för den grupp av yrkesfiskare som har de lägsta inkomsterna. Vidare händer det alltför ofta att sportfiskare skadar utestående redskap för yrkesfiskarna.

Det finns grundad anledning befara att dessa svårigheter ytterligare kommer att accentueras om de nordiska regeringarna i enlighet med förslaget skulle genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från de övriga nordiska länderna beträffande dylikt fiske. Centralförbundet vill därför avstyrka den framlagda rekommendationen.

Sveriges fiskares riksförbund önskar helst att likställigheten skall omfatta även yrkesmässigt fiske. Förbundet förklarar emellertid, att det inte anser sig böra avstyrka förslaget. Därvid förutsattes dock att samma bestämmelser genomföres i de övriga nordiska länderna. Förbundet anför i denna del följande.

Från förbundets sida ha vi alltid hävdad, att vi icke ha något att invända mot en fullständig frihet för nordiska medborgare att bedriva såväl yrkesmässigt fiske som sportfiske och mera fritidsbetonat sådant innanför territorialgränserna på samma villkor som det egna landets medborgare, under förutsättning av att motsvarande medgivande lämnas i de övriga nordiska länderna. Vi ha fortfarande samma uppfattning och anse, att en sådan ömsesidig överenskommelse skulle vara en lämplig lösning på alla hithörande frågor och därigenom skulle man också lättare kunna lösa de problem, som uppkommer vid en eventuell framtida utflyttning av nuvarande fiskegränser.

Med hänsyn emellertid till önskvärdheten av ett bättre samarbete mellan de nordiska länderna anse vi oss icke böra avstyrka nu föreliggande förslag, under förutsättning av att samma bestämmelser genomföres i respektive länder. Dock vill vi samtidigt erinra om att det alltmer tilltagande sport- och fritidsfisket vållar de svenska yrkesfiskarna åtskilliga svårigheter genom i vissa fall försvårade avsättningsförhållanden bl. a. därigenom att fångsterna utbudas utan någon som helst kontroll och utan hänsynstagande till gällande prisreglering, varigenom störningar i den reguljära fiskhandeln uppkomma. En förutsättning för genomförande av likställighet i enlighet med förslaget måste därför vara att erhållna fångster från sport- och fritidsfisket ej placeras på marknaden vare sig genom att desamma direkt saluföras eller på annat sätt. Andra svåra olägenheter är också den ofta

förekommande skadegörelse på och ibland t. o. m. förlust av fångstredskap, som förorsakas av s. k. sportfiskare. Sådana skador och förluster kunna bli ganska kännbara för yrkesfiskarna, dels genom i vissa fall utebliven fångst och dels genom direkta kostnader. Redskapen utgöra en av de drygaste omkostnaderna för yrkesfiskare och med hänsyn till att en betydande utökning av sport- och fritidsfisket kan förväntas, om förslaget genomföres, borde en ytterligare förutsättning vara, att bättre bevakning och kontroll anordnas utmed de kuststräckor, som äro mest frekventerade av sportfiskare. Detta skulle i viss mån kunna ge ett behövt skydd åt yrkesfiskarnas redskap och underlätta upprätthållandet av i andra avseenden behövt kontroll.

Ingen av de egentliga remissinstanserna motsätter sig förslaget. I yttrandet till dessa av s t y r k e s det emellertid — förutom av Svenska västkustfiskarnas centralförbund — av Stockholms läns fiskareförbund och Vänerens fiskareförbund. *Stockholms läns fiskareförbund* uttalar därvid, att förslaget troligen skulle komma att medföra, att lönsamheten för det yrkesbetonade fisket försämrades, i synnerhet inom Stockholms län med dess inbjudande skärgård.

Avgränsningen mot yrkesmässigt fiske

Tredje lagutskottet

I tredje lagutskottets utlåtande framhålles, att gränsen mellan yrkesmässigt bedrivet fiske och sportfiske, vilket uttryck utskottet som tidigare nämnts använder i samma bemärkelse som nöjes- eller fritidsfiske, ingalunda är klar. Utskottet anför härom vidare.

Den svenska fiskerättslagstiftningen lämnar ej någon begreppsmässigt definierad skillnad mellan sportfiske och yrkesmässigt fiske utan bara mellan fiske med fast och med rörligt redskap. Svårigheten att draga en gräns mellan yrkesmässigt och annat fiske har även framhållits av ett par remissorgan. Likaså har den norska regeringen uttalat, att den knappast kunde föreslå en avvikelse särskilt beträffande sportfiske, eftersom detta är svårt att skilja från yrkesmässigt fiske. Flera sportfiskeredskap kan med fördel nyttjas även yrkesmässigt, medan åter andra är användbara praktiskt taget enbart för sportfiske. Om sportfiske tillåtes blott med sistnämnda redskap, blir givetvis utrymmet för detsamma ganska begränsat. Tillåtes däremot sportfiske i vidare utsträckning, blir gränsdragningen lätt svävande och beroende av sådana ofta svårbedömliga faktorer som fiskets omfattning, fångstens användning etc. Därtill kommer att även ett typiskt sportfiske genom att utövas av många eller på olämpligt sätt kan medföra skador för yrkesfiskarnas och husbehovsfiskarnas verksamhet. Särskilt i gränstrakterna kan frihet för övriga nordiska medborgare till sportfiske, även om detta inskränkes till vissa handredskap, tänkas medföra en så ökad omfattning av dylikt fiske, att det kan bli till avsevärd skada för det ekonomiskt mindre bärkraftiga småfisket nära kusten. I några remissyttranden har även framhållits, att det vore skäl att överväga, om icke en viss kontroll lämpligen skulle kunna utövas genom ett stadgande om skyldighet att lösa fiskekort. Utan att frågan först blivit utredd ur bl. a. dessa synpunkter anser utskottet, att Sverige icke nu bör ensidigt vidtaga lagstiftningsåtgärd eller lämna generellt tillstånd, som medför rätt till sportfiske i svenska vatten för medborgare från annat nordiskt land.

Utskottet väcker därefter frågan om man inte borde söka genomföra lättnader även för det yrkesmässiga fisket och anför där- om följande.

Med hänsyn till de nyss berörda svårigheterna med gränsdragningen mellan yrkesmässigt och icke yrkesmässigt fiske samt till önskvärdheten av största möjliga likställighet nordiska medborgare emellan i deras näringsut- övning synes det vidare värt att pröva, om lättnader kunde genomföras även för det yrkesmässiga fisket. Detta skulle eventuellt kunna ske genom kon- ventioner med övriga nordiska länder. Över huvud taget erbjuder förefint- liga skiljaktigheter i fiskerättshänseende mellan de nordiska länderna även- som de skillnader i de fiskerättsliga förhållandena, som föreligger i olika de- lar av Sverige, särskilda olägenheter vid försök att genomföra en ömsesidig- het, som begränsas blott till sportfisket.

Rekommendationen

Nordiska rådets *juridiska niomannakommitté* anför i denna del följande (översatt från norska).

Rådets rekommendation nr 27/1954 är uttryckligen begränsad till att an- gå icke yrkesmässigt fiske. De problem, som uppstår med hänsyn till rätten till yrkesmässigt fiske, kommer därför icke i betraktande (vissa problem på detta område har för övrigt redan varit föremål för behandling i rådet; jfr rådets rekommendation nr 1/1954 angående rättslig likställighet för nor- diska medborgare i fråga om yrkesfiske).

Kommittén är medveten om att det lagtekniskt kan vålla vissa problem att avgränsa det icke yrkesmässiga fisket från yrkesfisket. Det kan vara frå- ga om olika terminologiska lösningar, således utom icke yrkesmässigt fiske fritidsfiske, sportfiske (lystfiskeri, sportsfiskeri). Avgörande är härvid alle- nast att den valda terminologin klarast möjligt uttrycker att det blott är frå- ga om fiske såsom fritidssysselsättning utan ekonomisk betydelse och i syn- nerhet utan att fångsten avhändes mot betalning. Att detta är fallet bör pre- ciseras i lagförslagets motiv.

I begränsningen till fritidsfiske (»lystfiskeri») ligger i och för sig redan, att blott sådana redskap som sedvanligen användes av fritidsfiskare, särskilt kast- och metspön samt pilk och motsvarande redskap, är tillåtna. För att undgå tvivel bör man dock enligt kommitténs mening i lagtexten uttryckli- gen fastslå detta, vilket t. ex. kan ske genom att det bestämmes att rätten blott avser fiske med handredskap.

Kommittén har sig bekant att till och med en så begränsad rätt för andra nordiska medborgare till fiske kan möta motstånd från yrkesfiskares sida. Det synes emellertid helt klart att det icke med fog kan resas någon invänd- ning mot att genomföra likställighet på detta område. Det är i själva verket blott fråga om att avskaffa ett fullkomligt onödigt irritationsmoment för personer som uppehåller sig i ett annat nordiskt land och önskar att där odla sina fritidsintressen på samma sätt som i hemlandet, och det måste bestridas att härav följer konsekvenser som på något sätt kan skada de pro- fessionella fiskarna i deras yrke. Erinras må härvid att det blott är fråga om att tillerkänna besökande från andra nordiska länder en rätt som lan- dets egna medborgare redan har. Den ökning av fritidsfiskarnas antal som detta förorsakar torde vara relativt obetydlig och utan ekonomisk betydelse för yrkesfisket.

Nordiska rådets *rekommendation* avser endast icke yrkesmässigt fiske. I niomannakommitténs lagförslag har använts olika uttryck för avgränsningen mot yrkesmässigt fiske.

I *danska* lagtexten föreslås »lystfiskeri med håndredskaber langs kysten». I motiven anges, att med handredskap i detta sammanhang endast avses sådana redskap, som sedvanligen användes vid lystfiskeri, »d. v. s. kaste- og medestenger, pilk o. lign. redskaber».

I *finska* lagtexten göres begränsningen genom orden »husbehovs- och rekreationsfiske», vilket uttryck använts i annat sammanhang i lagen för att utmärka fritidsfiske. Lagrummet avser blott fiske i allmänt vatten i salt-sjön.

I *norska* lagtexten föreslås »sportsfiske med håndredskap». Lagen avser blott saltvatten. I motiven framhålles, att avgränsning med hänsyn till redskapets art är svår att göra. Det framhålles, att en metod vore att räkna upp de olika slag av handredskap som skulle få brukas. Detta skulle emellertid möta mycket stora svårigheter, då en del handredskap, t. ex. pilk och liknande, ju också användes av yrkesfiskare. Den bästa lösningen för Norges del torde därför vara, att man lade huvudvikten vid att fångsten icke fick säljas. I motiven till lagförslaget borde det slås fast att fångsten icke fick omsättas, då fisket eljest icke kunde betecknas som sportfiske. Varken lantbruks- eller fiskeridepartementet hade ännu behandlat spörsmålet om en närmare definition av begreppen sportfiske och handredskap.

I *svenska* lagtexten föreslår kommittén, att begränsningen sker genom orden »med handredskap bedriva fritidsfiske i havet». I motiven anföres, att det hade legat nära till hands att införa begreppet icke yrkesmässigt fiske. Svårigheterna att avgränsa detta hade emellertid nyligen berörts i annat sammanhang (se proposition nr 151/1957 och tredje lagutskottets utlåtande nr 21/1957, s. 17). Med hänsyn härtill hade i stället uttrycket fritidsfiske valts. Utmärkande för detta var att fisket gav blott obetydliga fångster, vilka icke försålades och icke borde försäljas.

Vad angick begreppet handredskap anför kommittén, att icke heller detta torde behöva föranleda större vanskligheter vid tillämpningen. Till denna grupp, var att hänföra två av fritidsfiskares vanligaste redskap, nämligen dels spö, dels pilk m. fl. liknande redskap. Även här kunde gränfall tänkas förekomma, vilka dock knappast behövde föranleda större svårigheter. Något avgörande skäl mot att införa begreppet syntes icke föreligga.

Remissyttrandena

Flera remissinstanser uttalar, att uttrycket *fritidsfiske* kan ge anledning till olika tolkningar. *Kammarkollegiet* ifrågasätter sålunda om inte detta uttryck med hänsyn till utvecklingen mot en allt mer ökad fritid blir för vitt och kan komma att inrymma även fiske, som har karaktär av binnäring. Det syntes därför — trots niomannakommitténs betänkligheter —

böra övervägas, om man inte hellre i anslutning till rekommendationens ordalydelse borde använda uttrycket »icke yrkesmässigt fiske». Kammar-kollegiet anför i denna del följande.

Fiskerättskommittén använde i motiven till sitt förslag till fiskelag (SOU 1947: 47, s. 251) beteckningarna amatörfiske och amatörfiskare, och innefattade under sistnämnda beteckning alla de kategorier av fiskande, som i olika sammanhang plägade kallas amatör-, sport-, nöjes- eller tillfällighetsfiskare, för vilka alla vore gemensamt, att de bedreve fisket först och främst som nöje och för rekreation, ehuru naturligtvis oftast också i avsikt att anskaffa fisk till det egna hushållet. I kungörelsen den 8 juni 1951 (nr 395) angående förvaltningen av kronans fisken förekommer begreppet fritidsfiske i sammansättningar sådana som »sport- och fritidsfiskare» resp. »sport- eller fritidsfiske» (t. ex. 3 §). Det synes kunna ifrågasättas huruvida icke med hänsyn till utvecklingen mot en allt mera ökad fritid under begreppet fritidsfiske kan komma att inrymmas fiske, som har karaktären av binäring eller, som 1957 års fiskearrendelag uttrycker det, »annat fiske (än yrkesfiske) av väsentlig betydelse för arrendatorns försörjning» (1 §). Det synes därför böra övervägas, om man icke hellre i anslutning till rekommendationens ordalydelse bör använda uttrycket »icke yrkesmässigt fiske», i synnerhet som begreppet yrkesmässigt fiske redan förekommer i fiskerättslagen (16 § första stycket 1. och 27 § andra stycket).

Fiskeristyrelsen erinrar om att någon klar definition på »fritidsfiske» inte torde finnas. Detta uttryck borde därför inte införas i lagen, men kunde dock användas i en administrativ bestämmelse. Styrelsen uttalar härom följande.

Beträffande lagförslagets tekniska utformning får styrelsen till en början erinra om, att 1950 års lag om rätt till fiske efter långvariga och omsorgsfulla förarbeten uppbyggts på ett litet fåtal begreppsbestämningar, som gjorts så enkla och klara som möjligt. Lagen behandlar sålunda väsentligen endast två eller om man så vill tre arter av fiskevatten: alimänt vatten, enskilt vatten och enskilt vatten, där fisket är fritt för varje svensk medborgare med antingen all slags fiskeredskap (exempelvis västkusten) eller med vissa slag av fiskeredskap (rörligt redskap) såsom vid norrlandskusten med undantag för fiske efter lax. Under den rättsliga regleringen i fiskerättslagen har vidare inbegripits endast två arter av fiskeredskap, nämligen fast redskap som erhållit en legaldefinition i lagen och rörligt redskap, som bestämts negativt såsom alla fiskeredskap, som icke är fasta fiskeredskap. Däremot har sådana begrepp som »yrkesfiske», »binäringsfiske» och »fritidsfiske» icke upptagits i fiskerättslagen lika litet som specialdefinitioner på rörligt fiskeredskap såsom »handredskap» och liknande.

Styrelsen hyser den uppfattningen, att man icke utan synnerligen starka skäl bör frångå systematiken i nu gällande fiskerättslag och således i lagen införa där hittills icke brukade begrepp. Härav blir en följd, att om statsmakterna skulle vara benägna att i sak tillmötesgå Nordiska rådets rekommendationer på förevarande område, så bör detta ske i andra former än genom lagändringar av den lydelse, för vilken ovan redogjorts.

Närmast till hands synes ligga att de erforderliga medgivandena till förman för medborgare i annat nordiskt land och här domicilierade andra utlänningar sker genom ett Kungl. Maj:ts brev med stöd av de i 4 och 21 §§ i nuvarande lydelse givna bemyndigandena eller genom en Kungl. Maj:ts kungörelse i kraft av samma bemyndiganden.

I ett brev eller en kungörelse kan de tänkta begreppsbestämningarna »handredskap» eller liknande och »fritidsfiske» eller liknande intagas utan

att detta stöter på de principiella betänkligheter som möter mot begreppens intagande i en allmän lag (fiskerättslagen), som utformats från helt andra synpunkter. Nämnas må, att i kungörelsen den 8 juni 1951 ang. förvaltningen av kronans fisken och det i anslutning därtill utfärdade tillämpningscirkuläret införts en del liknande begreppsbestämningar.

Under rubriken »Bemärkningar til udkastet» å s. 23 i remisshandlingen anföres på tal om begreppet »fritidsfiske» bl. a., att utmärkande för detta vore att fisket gäve blott obetydliga fångster, vilka icke försålles eller borde försäljas. Styrelsen torde få erinra om, att någon klar rättslig eller praktisk definition på »fritidsfiske» som sådant eller i relation till närbesläktade verksamheter såsom »sportfiske» icke torde finnas. I varje fall upptar det stora uppslagsverket »Svenskt Fiskelexikon» (1955) icke någon sådan bestämning.

Hovrätten för Västra Sverige framhåller i likhet med fiskeristyrelsen, att uttrycken fritidsfiske och handredskap är för oklara att införas i lagen samt att avgränsningen därför bör ske i en administrativ författning. Hovrätten anför vidare i denna del följande.

Det kan befaras att ett införande i fiskelagen av de båda begreppen kan komma att tagas till intäkt för en framtida användning av dem i andra och större lagsammanhang. Härtill kommer att en reglering med så begränsad räckvidd som den ifrågavarande knappast kan sägas ha sin naturliga plats i fiskelagen, som tar sikte endast å svenska medborgares rätt till fiske och därutöver blott innehåller huvudstadgandena angående utlänningsställning i fiskerättshänseende. Den nu åsyftade regleringen låter sig också genomföras utan något ingrepp i fiskelagen. Med stöd av gällande bestämmelser i 4 och 21 §§ fiskelagen äger nämligen Kungl. Maj:t att meddela generellt tillstånd för de nordiska grannländernas medborgare att bedriva sådant fritidsfiske varom fråga är. Ett dylikt sätt att genomföra regleringen synes vara att föredraga. Hovrätten får därför såsom sin mening uttala att de nya bestämmelserna om fritidsfisket icke böra införas i fiskelagen utan meddelas i administrativ ordning.

Länsstyrelsen i Kalmar län och Svenska sportfiskareförbundet anser, att en klarare definition av det slags fiske, som avses i rekommendationen, bör ges — enligt länsstyrelsen redan i lagtexten.

Den i rekommendationen uttalade meningen att erhållen fångst inte skall få säljas understrykes av *fiskeristyrelsen, länsstyrelsen i Kalmar län* och *Malmöhus läns havsfiskeförening*.

Sveriges fiskares riksförbund har, som jag tidigare nämnt, tillstyrkt förslaget under uttrycklig förutsättning, att fångst inte skall få placeras på marknaden vare sig genom direkt saluförande eller på annat sätt.

Svenska sportfiskareförbundet uttalar, att uttrycket fritidsfiske måste anses innebära att fisket skall avkasta relativt obetydliga fångster och att dessa inte skall försäljas. Förbundet framhåller vidare, att ur yrkesfiskarnas synpunkt skillnaden mellan att sälja och bortskänka fisk inte torde vara så stor eftersom i båda fallen marknaden påverkas i ogynnsam riktning.

Som jag tidigare nämnt framhåller fiskeristyrelsen och hovrätten för Västra Sverige att innebörden av uttrycket *handredskap* bör närmare angivas. *Fiskeristyrelsen* framhåller särskilt, att detta är nödvändigt med

hänsyn till straffbestämmelserna. För att bestämmelserna skall bli klara och enkla förordar styrelsen att endast fiske med spö och pilk skall tillåtas. Styrelsen anför i denna del följande.

Begreppet »handredskap», finnes icke definierat i Svenskt Fiskelexikon. Härunder lär vara att hänföra icke blott de å s. 23 i remisshandlingen omnämnda spö och pilk utan även andra redskap såsom drag, dörj, svirvel, utter m. fl. Gränsdragningen här blir förvisso icke så enkel som det antagits i remisshandlingen, ett förhållande som är bekymmersamt med tanke på att det här rör sig om förhållanden, som kan få omedelbar betydelse ur straffrättslig synpunkt. Närmare överväganden av hithörande spörsmål torde vara nödvändiga, innan en lagstiftning eller kungörelse kommer till stånd. För egen del anser styrelsen, att endast spö och pilk bör medgivas. Detta för att vinna så enkla och klara bestämmelser som möjligt.

Kammarkollegiet anser det vara tillräckligt, att begreppet handredskap klarlägges i motiven och framhåller vidare följande.

Med begreppet handredskap synes man vid frågans behandling inom Nordiska rådet ha åsyftat krokredskap av den enklare typ, som brukas vid icke yrkesmässigt fiske. Utöver de av niomannakommittén särskilt nämnda redskapen spö och pilk kunna till handredskap även räknas olika slag av drag samt håvar och eventuellt andra handmanövrerade nätreddskap. Kommittén har själv påpekat, att gränsfall här kunde tänkas förekomma. Någon egentlig fördel med att i lagtexten närmare söka definiera begreppet handredskap torde ej stå att vinna. Fiskerättskommittén framhöll på sin tid (s. 255) beträffande visst amatörfiske, bl. a. under åberopande av erfarenheter från Finland, svårigheten att ge en fullt klarläggande definition på de tillåtna redskapen. Det torde därför vara tillfyllest, att innebörden av begreppet handredskap närmare klarlägges i motiven och att gränsdragningsfrågan får ankomma på rättstillämpningen.

Norrbottnens kustfiskareförbund och *Svenska sportfiskareförbundet* uttalar, att handredskap torde omfatta bl. a. sådana redskap som utter. Sistnämnda förbund hemställer att, om blott sportfiske med spö och lina åsyftas, detta klart anges.

Länsstyrelsen i Hallands län anser, att endast fiske med de egentliga sportfiskeredskapen spinn- eller kastspö, flugspö och lättspinn bör tillåtas.

Delegation av tillståndsprövningen

Tillstånd för utlänning att fiska i allmänt eller eljest fritt vatten kan nu endast meddelas av Konungen. Även om de av Nordiska rådet föreslagna uppmjukningarna i utlännings fiskerätt genomföres kommer det att finnas en hel del fall, då tillstånd måste sökas.

För nordiska medborgare, som inte är här domicilierade, kommer sålunda att erfordras tillstånd för att fiska i insjöarna och vidare för annat fiske än fritidsfiske med handredskap. För övriga utlänningar, som inte har hemvist här, fordras tillstånd för allt annat fiske än sådant som efter medgivande av fiskerättsinnehavaren utövas i enskilt vatten.

I skrivelse den 18 juli 1958 (nr 856) har *riksdagen* meddelat sina beslut

i anledning av riksdagens år 1957 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverket m. m.

På föredragning av chefen för finansdepartementet har Kungl. Maj:t den 22 maj 1959 förordnat, att tryckta exemplar av riksdagens ifrågavarande skrivelse samt statsutskottets utlåtande nr B 34 skulle överlämnas bl. a. till jordbruksdepartementet för handläggning av det under punkten 42 omförmälda ärendet i vad detsamma berörde departementets verksamhetsområde.

I utlåtandet har *statsutskottet* under nyssnämnda punkt anfört bl. a. följande.

I likhet med revisorerna finner utskottet angeläget, att förefintliga möjligheter till decentralisering av beslutanderätten inom överståthållarämbetets och länsstyrelsernas förvaltningsområde omsorgsfullt tillvaratagas. Från denna principiella utgångspunkt och således utan ställningstagande i de konkreta fallen anser sig utskottet böra förorda, att de i förevarande sammanhang framförda decentraliseringsförslagen bli föremål för positiv prövning från Kungl. Maj:ts sida och att i anslutning därtill erforderliga åtgärder komma till utförande snarast möjligt. Självfallet böra hithörande frågor följas med uppmärksamhet även i fortsättningen.

Under § 44 i verksamhetsberättelsen redovisar *riksdagens revisorer* vissa av de förslag till decentralisering som kommit revisorerna till handa efter en rundskrivelse till överståthållarämbetet och länsstyrelserna och anför därefter sammanfattningsvis bl. a. följande.

Länsstyrelserna ha, såsom redan antytt, vid besvarandet av den av revisorerna utsända rundskrivelsen framfört åtskilliga konkreta förslag till decentralisering. Revisorerna ha ansett sig icke böra ingå i någon närmare prövning därav utan vilja helt allmänt endast framhålla, att de framförda decentraliseringsförslagen merendels synas välgrundade. Revisorerna få därför förorda, att såväl de av revisorerna i det föregående redovisade förslagen som de eljest framförda måtte upptagas till prövning, så att erforderliga författningsändringar m. m. snarast kunna genomföras. Enligt revisorernas mening erfordras icke någon särskild utredning för ändamålet, utan åtgärderna torde kunna genomföras i annan ordning.

Ett av de förslag till decentralisering, som revisorerna redovisar avser ärenden rörande tillstånd till fiske för utländska medborgare.

I revisorernas berättelse framhålles, att *länsstyrelserna i Södermanlands, Kalmar, Gotlands, Hallands, Göteborgs och Bohus, Gävleborgs och Väster-norrlands län* hävdade, att ansökningar i dylika ärenden med fördel borde kunna avgöras av länsstyrelserna samt att *länsstyrelsen i Norrbottens län* ifrågasatt lämpligheten av att vidtaga någon åtgärd i denna fråga innan det spörsmål, som numera upptagits i Nordiska rådets förevarande rekommendation, behandlats.

I yttrande över Nordiska rådets rekommendation föreslår *kammarkollegiet* att — för underlättande av den dispensprövning beträffande utlänningar vilka inte är domicilierade här, som må finnas önskvärd med hänsyn till exempelvis turistnäringens intressen — tillstånd enligt 4 § fiskerättslagen bör kunna lämnas, förutom av Konungen, av myndighet som Konungen bestämmer.

Departementschefen

Allmänna synpunkter

Varje svensk medborgare äger fiska med rörligt redskap i allmänt vatten och i stor utsträckning även i enskilt vatten. Närmare redogörelse för omfattningen av detta frifiske har jag tidigare lämnat i avsnittet om gällande rätt. En utlänning måste emellertid för att få fiska i frivatten söka tillstånd hos Kungl. Maj:t. Detta gäller även om han under en turistresa tillfälligt vill utöva fritidsfiske t. ex. med kastspö eller pilk vid havskust.

Såsom jag redan nämnt är reglerna om utlännings fiskerätt i vissa avseenden liberalare i våra nordiska grannländer. Detta gäller särskilt beträffande utläningar som är bosatta där.

Frågan om att ändra lagstiftningen i de nordiska länderna så att större jämställdhet vinnas i fråga om fiskerätten har länge varit under diskussion. Spörsmålet behandlades av Nordiska rådet år 1954 och har därefter förekommit på rådets dagordning även åren 1956 och 1957. Sedan frågan efter motioner upptagits av 1957 års riksdag och föranlett skrivelse till Kungl. Maj:t, har Kungl. Maj:t berett Nordiska rådet tillfälle att avgiva yttrande i anledning av skrivelsen. Nordiska rådet har i anledning härav den 12 november 1958 rekommenderat regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att genomföra likställighet mellan egna medborgare och medborgare från annat nordiskt land beträffande icke yrkesmässigt fiske i havet i överensstämmelse med vad som anförts i rådets juridiska niomannakommittés utlåtande i spörsmålet den 3 februari 1958 med tillhörande lagutkast. I dessa lagutkast har, såvitt gäller Norge och Sverige, även förordats vissa ökade möjligheter för utläningar över huvud taget att fiska utan att särskilt tillstånd erfordras. Rörande den närmare innebörden av riksdagens hemställan och Nordiska rådets rekommendation hänvisar jag till vad jag tidigare anført.

En allmän strävan har under senare år varit att i skilda avseenden jämställa nordiska medborgare med medborgare i det egna landet och att även i övrigt i vidgad utsträckning likställa utläningar med egna medborgare. Enighet torde nu inom Norden råda om att även på fiskets område en liberalisering av gällande regler om utlännings rätt snarast bör ske såvitt gäller icke yrkesmässigt fiske. Nuvarande krav på tillstånd har, när det gäller fritidsfisket, inte kunnat upprätthållas och har stundom vållat irritation. Tidigare har ur militär synpunkt starka invändningar rests mot en lindring i kravet på att utläningar blott efter särskilt tillstånd skall få fiska på frivattnen i havet. Skälet härtill har främst varit den möjlighet att företaga lodning som erbjudit sig i samband med fiske med pilk och liknande redskap. Chefen för försvarsstaben har emellertid, efter hörande av chefen för marinen, i sitt remissyltrande uttalat, att nyssnämnda form av illegal verksamhet med hänsyn till den tekniska utvecklingen numera har mindre betydelse och att han därför inte motsätter sig att rekommendationen genom-

föres. Han framhåller dock vikten av att likställigheten inte får gälla inom militära skyddsområden. Då militära skäl sålunda inte torde hindra att åtgärder i huvudsak enligt Nordiska rådets rekommendation genomföres, anser jag att sådana nu bör vidtagas. Efter vad som framkommit vid överläggningen med representanter för berörda departement i Danmark, Finland och Norge torde denna åsikt delas av regeringarna i dessa länder. Det finns stor sannolikhet för att lagstiftningsåtgärder i enlighet med rekommendationen kommer att vara genomförda i grannländerna den 1 juli 1960.

Vid redogörelse för huvuddragen i de åtgärder jag föreslår torde jag först få behandla frågan om de ändringar som synes lämpliga i fråga om den fiskerätt, som bör tillkomma *alla utlänningar*.

I niomannakommitténs lagutkast föreslås, att utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket, skall vara helt likställd med svensk medborgare i avseende å fiske, alltså även yrkesmässigt fiske. I fråga om havsfisket motsvarar detta förslag helt vad som gäller i Danmark. Likställigheten gäller i Norge alla som har hemvist där utan krav på att bosättningen skall ha varat viss tid, och skall enligt kommittéförslaget utvidgas såtillvida att rätt till sportfiske med handredskap i havet skall föreligga för alla utlänningar, alltså även för sådana som inte har hemvist i landet. Det rekommenderade svenska lagutkastet innebär att utlänning, som har hemvist här sedan två år, skall ha rätt att fiska även på frivattnet i insjöarna Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön (i Jämtland).

Niomannakommitténs förslag i denna del har tillstyrkts av det stora flertalet remissinstanser. Kammarkollegiet och länsstyrelsen i Stockholms län har emellertid uttalat betänkligheter mot att likställigheten skall gälla även yrkesmässigt fiske. Det stora flertalet av de utlänningar, som kommer att beröras av förslaget, torde emellertid, såsom kommittén uttalat, vara medborgare i något av de nordiska grannländerna. I Danmark och Norge gäller beträffande domicilierade utlänningars rätt ingen inskränkning till icke yrkesmässigt fiske. Vid dessa förhållanden anser jag inte motiverat att för Sveriges del göra sådan inskränkning. Nyssnämnda länsstyrelse ifrågasätter även om utlänningarnas fiskerätt skall gälla även i frivattnen i de stora sjöarna. Detta spörsmål uppkommer inte i de övriga nordiska länderna. Enligt min mening finns inte tillräckliga skäl att i denna del frångå niomannakommitténs förslag. Fullständig likställighet mellan svenska medborgare och här domicilierade utlänningar i fråga om rätt till fiske bör därför genomföras.

Jag övergår härefter till att behandla det spörsmål, som rekommendationen närmast avser, eller *rätt för medborgare i andra nordiska länder att, oberoende av om de äga hemvist här i riket, bedriva icke yrkesmässigt fiske*. Niomannakommitténs svenska lagutkast innebär i denna del, att medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge skall bli likställda med svenska medborgare i fråga om fritidsfiske med handredskap i havet. För Danmark,

Finland och Norge föreslås bestämmelser av i stort sett samma innebörd.

I enlighet med niomannakommitténs lagutkast bör fisket i princip få utövas i allmänt vatten i havet och — i samma utsträckning som det är tillåtet för envar svensk medborgare — jämväl i enskilt vatten i havet. I några remissyttranden har emellertid påyrkats, att undantag skall göras för *Nedertorneå kommun* i Norrbottens län. För skärgården utanför Torne älvs mynning gäller vissa särskilda bestämmelser angående gränsdragningen mellan allmänt och enskilt vattenområde (4 § gränslagen). Vidare gäller enligt en konvention med Finland och kungörelsen 1928:6 särskilda bestämmelser för fiskets bedrivande i bl. a. allt vatten i skärgården utanför Torne älvs mynning inom svenska och finska Nedertorneå socknar. Arbeta med översyn av nämnda konvention pågår. I Norrbottens län är fisket med rörligt redskap liksom på övriga kuststräckor helt fritt i allmänt vatten. I enskilt vatten i havet är sådant fiske likaledes fritt, dock med den inskränkningen att fisket inte får avse lax. De remissinstanser, som företräder Norrbottens län, har gjort gällande, att en frigivning av fisket på rekommenderat sätt i Nedertorneå skärgård skulle medföra avsevärt ökade olägenheter för yrkesfiskarna samt nödvändiggöra en skärpt övervakning, som kunde framkalla irritation. Det är givet att liknande synpunkter kan anläggas även för andra kuststräckor. Emellertid gäller redan nu särskilda regler för fiskevattnen i Nedertorneå skärgård och förhållandena där synes, såsom nyssnämnda remissinstanser påpekat, vara så speciella att ett undantag framstår som befogat. De finska representanterna vid de nordiska överläggningarna har förklarat, att de inte hade något att erinra mot att sådant undantag göres.

Enligt förslaget skall alla utlänningar, som bott här minst två år, få fiska även i frivattnet i *de stora sjöarna*. Såsom bl. a. hovrätten för Västra Sverige påpekat ligger det då nära till hands att medgiva nordiska medborgare på mera tillfälligt besök samma rätt. En sådan utsträckning kan emellertid tidvis medföra en avsevärd ökning av antalet fiskande i dessa sjöar, där fiskbeståndet inte på samma sätt som i havet kan återställas utan särskilda åtgärder. Nordiska medborgare på tillfälligt besök vid sjöarna torde vidare relativt lätt kunna utverka medgivande av fiskerättsägare att där fiska på enskilt vatten. Härtill kommer att den föreslagna rätten i de övriga nordiska länderna blott avser fiske i havet. Det synes därför ej finnas anledning att nu gå längre än som föreslagits i niomannakommitténs lagutkast.

Vid överläggningarna har man varit enig om att frågan om en utökning av likställigheten till att avse jämväl yrkesmässigt fiske i detta sammanhang inte bör upptagas till behandling. För denna åsikt, vilken jag delar, talar främst att rekommendationen endast avser *icke yrkesmässigt fiske*.

Niomannakommittén har framhållit, att likställigheten endast bör avse fiske såsom fritidssysselsättning utan ekonomisk betydelse och »i synner-

het utan att fångsten avhändes mot betalning». Även från yrkesfiskarnas sida har såväl i Sverige som i Danmark och Norge bestämt påyrkats, att fångsten inte skall få försäljas. I Finland avses begränsningen mot det yrkesmässiga fisket skola ske genom uttrycket »husbehovs- och rekreationsfiske». Enligt vad som upplysts vid de tidigare nämnda överläggningarna anses detta uttryck i Finland innebära att fångst inte får säljas. Då det är tveksamt huruvida i uttrycket fritidsfiske ligger ett kategoriskt förbud mot att fångst säljes, är det givetvis av stor vikt att bestämmelserna utformas så att man klart kan avgöra om en överträdelse skett. Med hänsyn härtill och för att vinna överensstämmelse med de bestämmelser, som enligt uttalanden vid de nordiska överläggningarna kommer att föreslås i Danmark och Norge, synes det vara lämpligt, att i författningsbestämmelse direkt angives att fångst inte får försäljas.

Niomannakommitténs förslag innebär vidare den inskränkningen, att fisket endast skall få ske med *hundredskap*. Av motiven framgår, att man därvid endast avsett spö, pilk och liknande redskap. Såsom några remissinstanser påpekat finns inte någon vedertagen definition av uttrycket *hundredskap*. Detta omfattar enligt vanligt språkbruk säkerligen — förutom nyssnämnda redskap — bland annat handmanövrerade nätredskap. Enligt Nordiska rådets rekommendation torde emellertid här avsett fiske få utövas endast med vissa redskap, som är försedda med krok. Detta synes uttryckligen böra angivas i författningstexten, lämpligen på sätt som, enligt vad jag nyss anfört, angivits i niomannakommitténs motiv.

Även om de nu angivna lindringarna i fråga om fiskerätten för utlänningar genomföres, kommer, som jag tidigare nämnt, att kvarstå en hel del fall då utlänningar inte får fiska utan *särskilt tillstånd*. I många av dessa framstår det som ett alltför tidsödande och omständligt förfarande att tillståndsärendet skall prövas av Kungl. Maj:t, särskilt som de militära synpunkter, vilka i sådant ärende bör beaktas, numera har minskat i betydelse.

Vill man effektivt upprätthålla kravet på att utlänningar på kortare besök i Sverige skall utverka tillstånd för att fiska här, torde det vara nödvändigt att finna en smidigare form för tillståndsgivningen än den nu gällande. I enlighet med riksdagens rekommendation i anledning av 1957 års riksdagsrevisorerens berättelse samt kammarkollegiets förslag synes därför sådan lagändring böra genomföras att Kungl. Maj:t kan delegera tillståndsgivningen till myndighet. Delegationen synes emellertid tills vidare blott böra avse tillstånd till fritidsfiske. I viss överensstämmelse med vad som gäller beträffande tillstånd för svensk medborgare att med fast redskap fiska i allmänt vatten torde delegationen böra ske till fiskeristyrelsen, då det gäller generella tillstånd, samt jämväl till länsstyrelsen, då det gäller rätt för viss person att fiska inom visst län. Avser tillståndet endast fritidsfiske med *hundredskap* under en kortare tid, förslagsvis 14 dagar, synes tillstånd

böra kunna lämnas även av polismyndigheten i orten. En sådan möjlighet torde vara av stort värde för en utlänning under semesterresa eller som provisorium i avbidan på att frågan om tillstånd avseende en längre tid skall hinna prövas av fiskeristyrelsen eller länsstyrelsen.

Vad angår frågan om den *författningsform*, i vilken de föreslagna bestämmelserna bör utfärdas, har niomannakommittén av principiella skäl föreslagit, att såväl stadgandena om de domicilierade utlänningarnas rätt som de speciella likställighetsreglerna för medborgare i andra nordiska länder skall införas direkt i lagtexten. I remissyttrandena över rekommendationen har i allmänhet denna fråga ej diskuterats. För egen del ansluter jag mig till den av hovrätten för Västra Sverige uttryckta åsikten, att den för domicilierade utlänningar föreslagna generella rätten till fiske bör inskrivas direkt i lagtexten. I fråga om likställighetsreglerna för nordiska medborgare synes däremot, såsom nämnda hovrätt och fiskeristyrelsen anfört, starka skäl tala för att de införas i en kungörelse, som Kungl. Maj:t utfärdar med stöd av bemyndiganden i 4 och 21 §§ fiskerättslagen. Såsom nämnda myndigheter framhållit bör sådana begrepp som fritidsfiske och handredskap inte utan tvingande skäl införas i fiskerättslagen. Mot en sådan åtgärd talar även önskemålet att bestämmelserna smidigt skall kunna anpassas efter vunna erfarenheter och utvecklingen av det nordiska samarbetet. Sveriges fiskares riksförbund har framhållit, att man bör sträva efter full jämställdhet för nordiska medborgare i fråga om fiske i nordiska vatten. En lagändring, som inskränker jämställdheten till fritidsfiske med handredskap i havet, kan försvåra en utvidgning av de nordiska medborgarnas fiskerätt till att avse fritidsfiske även i de stora sjöarna eller yrkesfiske. Det kan vidare erfarenhetsmässigt visa sig lämpligt att ändra omfattningen av de redskap som skall få användas eller att karakterisera arten av fisket med något annat ord än fritidsfiske. Jag förordar därför, att i lagen blott införas bestämmelser om de domicilierade utlänningarnas fiskerätt samt om bemyndigande för Kungl. Maj:t att delegera tillståndsprovningen till myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer.

I enlighet med det anförda har inom departementet upprättats *förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske*. Lagförslaget torde som *Bilaga 2* få fogas till detta protokoll.

Därest lagförslaget antages, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i kungörelse meddela bestämmelser om de förutsättningar, under vilka medborgare i andra nordiska länder utan särskilt tillstånd skall få fiska här i riket på allmänt eller eljest fritt vatten, samt om delegation av den tillståndsprovning, som även efter lagförslagets genomförande i vissa fall kommer att erfordras. Ett utkast till sådan kungörelse har utarbetats inom de-

partementet. Med hänsyn särskilt till vad Nordiska rådet uttalat rörande den lämpliga författningsformen torde det vara av värde för riksdagen att erhålla upplysning om hur en sådan kungörelse — med utgångspunkt från utredningen i detta ärende — enligt min mening kan utformas. Utkastet torde därför som *Bilaga 3* få fogas till detta protokoll.

I den speciella motiveringen, till vilken jag nu övergår, kommer jag att lämna några ytterligare kommentarer till såväl lagförslaget som kungörelseutkastet.

Speciell motivering

Lagförslaget

I niomannakommitténs lagutkast föreslås, att kravet på bosättning skall uttryckas med orden »sedan minst två år har hemvist i riket».

Utlänningskungörelsen den 4 juni 1954 (nr 457) innehåller i 37 § 2 mom. (efter författningsändring genom SFS 1958: 124) ett stadgande om att utlänningskommissionen äger att från skyldighet att ha arbetstillstånd befria bl. a. utlänning »som stadigvarande varit bosatt här i riket» under fem år. I några äldre författningar anges bosättningskrav endast med orden »har sitt hemvist i riket» eller »i riket bosatt».

Till förhindrande av dubbelbeskattning har träffats ett flertal överenskommelser med främmande makter. Bosättningskravet definieras därvid i avtal, som ingåtts under senare tid, på följande sätt: »Fysisk person anses enligt detta avtal bosatt i en av staterna, om han där har sitt egentliga bo och hemvist eller där stadigvarande vistas.» Som exempel härpå kan nämnas avtalen med Danmark (SFS 1953: 747) och med Norge (SFS 1957: 26).

I förevarande sammanhang har jag ansett lämpligt, att ange bosättningskravet på samma sätt som i utlänningskungörelsen.

Kungörelseutkastet

1 §.

De bestämmelser, som reglerar varje svensk medborgares rätt att fiska i enskilt vatten, återfinnes i 6—20 §§ fiskerättslagen. Av dessa innefattar emellertid blott 6 samt 11—13 och 15 §§ sådant fiske som enligt kungörelseutkastet bör fritt få utövas även av medborgare i andra nordiska länder.

Termen handredskap torde omfatta en mångfald redskap av olika slag. Såsom tidigare anförts har avsikten varit att i författningstexten göra en avgränsning genom att direkt ange spö och pilk samt därjämte före ordet handredskap inskjuta ordet »liknande». Härmed torde begränsning ske till redskap, vilka består av krok i någon form samt lina, med eller utan spö.

Det bör emellertid understrykas, att på grund av lokala föreskrifter ytterligare begränsning gäller. Som exempel härpå må i anledning av vissa uttalanden i remissyttrandena nämnas, att utterfiske är helt eller delvis förbjudet i flera län. Även om utter får anses vara ett redskap som enligt den

i utkastet använda författningstexten i och för sig är tillåtet, begränsas alltså användningen av detta starkt genom lokala föreskrifter.

Fiskeristyrelsens förslag att som redskap blott skall tillåtas spö och pilk torde inte vara lämpligt, då härigenom bland annat vanligt fiske med drag skulle undantagas.

Vid avgränsningen mot det yrkesmässiga fisket kan många uttryck diskuteras. Som alternativ till det av niomannakommittén och mig föreslagna uttrycket fritidsfiske torde närmast kunna komma i fråga ordet sportfiske. Innebörden av detta är emellertid oklar. Jag anser därför att det rekommenderade uttrycket fritidsfiske är bättre än sportfiske. Härför talar även att i cirkuläret (SFS 1951: 396) rörande tillämpningen av kungörelsen den 8 juni 1951 (nr 395) angående förvaltningen av kronans fisken ordet fritidsfiske redan använts för att beteckna den form av fiske som här avses. Kammarkollegiet har ifrågasatt om inte uttrycket fritidsfiske med hänsyn till utvecklingen mot en allt mera ökad fritid skulle bli för vitt och kunna inrymma även fiske, som har karaktär av binäring. Denna synpunkt utgör ett ytterligare skäl för att i kungörelsen direkt stadga, att fångst inte får säljas.

I 1 § andra stycket har gjorts en erinran om att de fiskande har att iakttaga föreskrifter om skyddsområden, fiskets vård och bedrivande samt fiskevårdsavgift. Bestämmelser om fiskets vård och bedrivande (t. ex. om minimimått, förbudstider och förbjudna redskap) finns såväl i den för riket gällande fiskeristadgan som i lokala stadgor och föreskrifter, vilka utfärdats av länsstyrelserna. Ett förslag till lokala fiskevårdsavgifter har framlagts av fiskeristyrelsen. Därest det genomföres bör avgiftsskyldigheten givetvis gälla även för utlänningar.

2 §.

2 § innehåller de förut berörda delegationsbestämmelserna. Tanken bakom stadgandenas utformning är följande. Tillstånd skall alltid kunna lämnas av fiskeristyrelsen. Därvid skall styrelsen äga meddela — förutom tillstånd för viss person — tillstånd av generell natur, t. ex. för alla utlänningar i fråga om fiske på en kuststräcka i närheten av en turistort, för alla deltagare i en turistresa, för medlemmar i en viss utländsk sportfiskeförening eller för utländska gäster på visst hotell. Tillstånd skall även kunna avse fritidsfiske i de stora insjöarna eller sådant fiske med annat redskap än de enligt kungörelsen tillåtna.

När frågan gäller rätt för viss person att fiska inom visst län bör utlänningar även ha möjlighet att utverka tillstånd av länsstyrelsen. Länsstyrelserna handhar redan nu en liknande uppgift, nämligen tillståndsgivningen i fråga om rätt för svensk medborgare att med fast redskap fiska på allmänt vatten.

För utlänning på kort besök vid en badort eller annan plats, där fiske-möjligheter finnes, framstår det ofta som ett alltför tidsödande förfarande

att hos fiskeristyrelsen eller länsstyrelsen söka tillstånd att fiska. Önskar han då fiska blott med handredskap under en kortare tid, bör det vara tillfyllest att han får tillstånd av polismyndigheten i orten.

Varje länsstyrelse bör äga kännedom om meddelade tillstånd för utlänningar att fiska inom länet. Påstår utlänning, som ertappats med inte tillåtet fiske, att han har tillstånd därtill, bör fiskeövervakaren nämligen alltid hos länsstyrelsen kunna kontrollera detta. I anledning härav har i utkastet införts ett stadgande om skyldighet för såväl fiskeristyrelsen som polismyndighet att underrätta berörd länsstyrelse om meddelade tillstånd. Av särskild betydelse är detta i sådana fall, då tillstånd av generell art utfärdas, varvid den enskilde fiskaren inte erhåller personligt tillståndsbevis.

3 §.

Då för den fiskande utfärdats särskilt tillståndsbevis, bör detta givetvis medföras vid fisket och på anmodan uppvisas för fiskeövervakare (t. ex. fisketillsynsman, polisman eller befattningshavare vid tullverket). Underlåtenhet i detta avseende bör straffas med böter, om beviset inte uppvisas inom viss kortare tid.

3 § har avfattats efter förebild av motsvarande stadganden rörande jaktkort (26 § 1 mom. och 32 § lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt).

4 §.

4 § innehåller bestämmelse om försäljningsförbud i fråga om fångst av fisk i sådana fall då endast fritidsfiske får utövas. Som straff vid överträdelse har stadgats dagsböter. Bestämmelser om förverkandepåföljd har inte ansetts erforderliga.

5 §.

I 5 § har intagits en erinran om att särskilda bestämmelser gäller i vissa gränsområden. Dessa bestämmelser grundar sig på konventioner och återfinnes i kungörelserna den 2 juni 1933 (nr 282) med vissa bestämmelser rörande fiskeriförhållandena i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen, den 13 januari 1928 (nr 6) angående tillämpningen av den genom deklARATION den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland fastställda stadgan för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde, den 18 mars 1949 (nr 97) med vissa bestämmelser rörande lax- och laxöringsfisket i Idefjorden och Svinesund m. m. samt den 20 april 1951 (nr 164) om rätt för norska fiskare att idka fiske på svenskt vattenområde i nordligaste delen av Bohuslän.

I enlighet med vad nu anförts föreligger förslag till *lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.*

Föredraganden hemställer härefter att lagrådets utlåtande över lagförslaget, av den lydelse *Bilaga 2* till detta protokoll utvisar, måtte för det i

§ 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

B. Siöalsh

**Utkast till lag angående ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596)
om rätt till fiske**

Härigenom förordnas, att 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 §.

Likställd med svensk medborgare med avseende å fiske i allmänt vatten är

utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket;
medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge i fråga om rätt att med handredskap bedriva fritidsfiske i havet; samt
utländsk innehavare av enskild fiskerätt i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske i allmänt vatten endast efter tillstånd av Konungen.

21 §.

Likställd med svensk medborgare med avseende å fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§ är

utlänning, som sedan minst två år har hemvist i riket;
medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge såvitt fråga är om fritidsfiske med handredskap i havet; samt
eljest utlänning, i den mån Konungen så bestämmer.

Denna lag träder i kraft den . . .

Förslag

till

Lag

**angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950
(nr 596) om rätt till fiske**

Härigenom förordnas, att 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

4 §.

Den som ej är svensk medborgare må bedriva fiske i allmänt vatten endast efter tillstånd av Konungen. Är han innehavare av enskild fiskerätt, skall han dock i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten vara likställd med svensk medborgare.

21 §.

Konungen äger bestämma att fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§ må bedrivas även av den som ej är svensk medborgare.

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Likställd med svensk medborgare med avseende å fiske i allmänt vatten är

utlänning, som stadigvarande varit bosatt här i riket under minst två år; samt

utländsk innehavare av enskild fiskerätt i fråga om rätt att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten.

I övrigt må den som ej är svensk medborgare bedriva fiske i allmänt vatten endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver.

21 §.

Likställd med svensk medborgare med avseende å fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§ är

utlänning, som stadigvarande varit bosatt här i riket under minst två år; samt

annan utlänning, i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1960.

Utkast

till

**kungörelse angående rätt för utlänning att fiska på allmänt
vatten m. m.**

Kungl. Maj:t har, med stöd av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Medborgare i Danmark, Finland, Island och Norge må med spö, pilk och liknande handredskap utöva fritidsfiske här i riket i allmänt vatten vid havskust samt, enligt de i 6, 11—13 och 15 §§ lagen om rätt till fiske meddelade föreskrifterna, jämväl i enskilt vatten. Den här avsedda rätten till fiske gäller dock ej inom Nedertorneå kommun av Norrbottens län.

Vad i första stycket sägs medför ej inskränkning i den fiskandes skyldighet att iakttaga vad särskilt stadgats eller kan komma att stadgas om skyddsområden, fiskets vård och bedrivande samt fiskevårdsavgift.

2 §.

Då rätt till fiske ej föreligger för utlänning enligt 1 § eller på grund av stadgande i 4 eller 21 § lagen om rätt till fiske, må fiskeristyrelsen meddela tillstånd för utlänning att utöva fritidsfiske i allmänt vatten eller, enligt föreskrifterna i 6—20 §§ lagen om rätt till fiske, i enskilt vatten. Sådant tillstånd må meddelas såväl för viss person som för grupp av utlänningar. Om meddelat tillstånd skall fiskeristyrelsen underrätta länsstyrelserna i berörda län.

Tillstånd för viss person att inom visst län utöva fritidsfiske i allmänt vatten eller, enligt nyssnämnda föreskrifter, i enskilt vatten må jämväl meddelas av länsstyrelsen. Avser tillståndet blott fritidsfiske med handredskap under en tid av högst fjorton dagar, må tillståndet meddelas av polismyndigheten å orten. Anmälan om beviljat tillstånd skall av polismyndigheten ofördröjligen göras till länsstyrelsen.

3 §.

Har särskilt tillståndsbevis utfärdats för den fiskande, är denne skyldig att vid fisket medföra beviset och på anmodan uppvisa detta för fisketillsynsman eller annan som enligt gällande bestämmelser äger övervaka fisket. Fiskande, som underlåter att iakttaga vad sålunda åligger honom, straffas med böter från och med fem till och med trehundra kronor. Styrker han senast å tredje söckendagen efter det han avkrävdes beviset inför fiskeövervakaren eller polismyndighet att han vid tiden för fisket innehade gällande tillstånd, är han dock fri från ansvar.

4 §.

Fångst som erhållits vid fiske, vilket utövats med stöd av bestämmelserna i 1 § eller tillstånd enligt 2 §, må icke säljas. Bryter någon häremot straffas han med dagsböter.

I tillståndsbevis skall intagas erinran om det i första stycket stadgade försäljningsförbudet.

5 §.

Rörande rätt för medborgare i Danmark, Finland och Norge att fiska i vissa gränsområden är särskilt stadgat.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1960.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 28 januari 1960.

Närvarande:

justitieråden **BECKMAN,**
E. SÖDERLUND,
TAMMELIN,
regeringsrådet **NEVRELL.**

Enligt lagrådet den 23 januari 1960 tillhandakommet utdrag av protokoll över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 15 januari 1960, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av chefen för rättsavdelningen i jordbruksdepartementet Arvid Ribbing.

Lagrådet yttrade:

Behovet och verkningarna av de föreslagna ändringarna i rätten att fiska låta sig icke bedöma på grundval av den i remissprotokollet upptagna knapphändiga utredningen. Lagrådet, vars granskning icke omfattat bestämmelserna i den tilltänkta kungörelsen, måste därför begränsa sig till att göra vissa erinringar mot de föreslagna lagbestämmelsernas avfattning.

I lagförslaget har i stället för det i gällande lag använda uttrycket »den som ej är svensk medborgare» använts, i några fall »utlänning» och i ett fall »utländsk innehavare». Enligt uttalanden i förarbetena till 1950 års lag (prop. 1950: 60 s. 104 och 111 samt SOU 1947: 47 s. 262) torde emellertid de bestämmelser, vilka avse den som ej är svensk medborgare, vara tillämpliga icke blott på utlänningar utan även på såväl svenska som utländska juridiska personer. De i den föreslagna lagtexten använda formuleringarna synas därför medföra vissa icke avsedda sakliga ändringar. Vidare må beträffande det föreslagna uttrycket »utlänning, som stadigvarande varit bosatt här i riket under minst två år,» anmärkas, att därav icke med önskvärd tydlighet framgår, att här endast avses utlänning, som alltjämt är bosatt i riket. Lagtexten bör därför omarbetas, förslagsvis på följande sätt.

I 4 § första stycket bör stadgas, att utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket, är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske i allmänt vatten. Andra stycket bör inledas med tredje stycket i det remitterade förslaget, varefter bör följa samma bestämmelse som i 4 § andra punkten i gällande lag.

I 21 § första stycket bör stadgas, att utlänning, som sedan minst två år är stadigvarande bosatt här i riket, är likställd med svensk medborgare med avseende å fiske enligt föreskrifterna i 6—20 §§. I ett andra stycke torde böra införas bestämmelse om att den, som ej är svensk medborgare, i övrigt må bedriva fiske enligt nämnda föreskrifter endast i den mån Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer så medgiver.

Slutligen må framhållas, att enligt 1 § i kungörelseutkastet vad där sägs om utländska medborgares rätt till fiske ej medför inskränkning i den fiskandes skyldighet att iakttaga vad särskilt stadgats eller kan komma att stadgas om bl. a. skyddsområden. Motsvarande gäller uppenbarligen utan särskilt stadgande beträffande den i själva lagen föreslagna fiskerätten för utländska medborgare.

Ur protokollet:

Trygve Hellners

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 5 februari 1960.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEJERSTAM, NORDLANDER.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes- och justitiedepartementen anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Gösta Netzén, lagrådets den 28 januari 1960 avgivna utlåtande över det den 15 januari 1960 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändrad lydelse av 4 och 21 §§ lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske*.

Föredraganden redogör för utlåtandets innehåll och förordar, att de av lagrådet föreslagna jämkningarna i lagförslaget vidtagas.

Föredraganden hemställer därefter, att lagförslaget måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Lüzell

Innehållsförteckning

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	2
Statsrådsprotokoll den 15 januari 1960	3
Inledning	4
Gällande rätt	5
Fiskerätt för alla utlänningar, som har hemvist i Sverige	6
Fiskerätt för nordiska medborgare	8
Delegation av tillståndsprövningen	21
Departementschefen	23
Niomannakommitténs lagförslag	32
Lagförslag	33
Utkast till kungörelse	34
Lagrådets utlåtande	36
Statsrådsprotokoll den 5 februari 1960	38